

Adolescència i espai públic: 14 reptes per a la ciutat

Marc conceptual i conclusions de la Taula
d'adolescència i espai públic

 Document de treball

Setembre, 2024

institut
infància i
adolescència

 Institut
Metròpoli

 Ajuntament de
Barcelona

Document de treball realitzat per:

**Institut Infància i Adolescència de Barcelona – Institut Metròpoli
amb les aportacions dels membres de la Taula d'Adolescència i
Espai Públic de l'Ajuntament de Barcelona**

Per encàrrec de:

Ajuntament de Barcelona

Amb la col·laboració de:

Direcció Infància, Joventut i Persones Grans (Aj. Barcelona)

Direcció d'Estratègia Urbana (Aj. Barcelona)

Equip:

Emma Cortés (coordinació, continguts i redacció)

Berta Fernández (investigació i redacció)

Laia Curcoll (comunicació)

Laia Pineda (direcció)

Índex

- 1** | **La Taula d'adolescència i espai públic**
- 2** | **Resultats de la Taula: reptes identificats**
- 3** | **L'Adolescència**
- 4** | **L'Espai públic, espai vital per a l'adolescència**
- 5** | **Dades de context: l'adolescència a Barcelona**
- 6** | **Marc de ciutat: plans, estratègies i mesures de govern**

Bibliografia i Annex

La Taula d'adolescència i espai públic

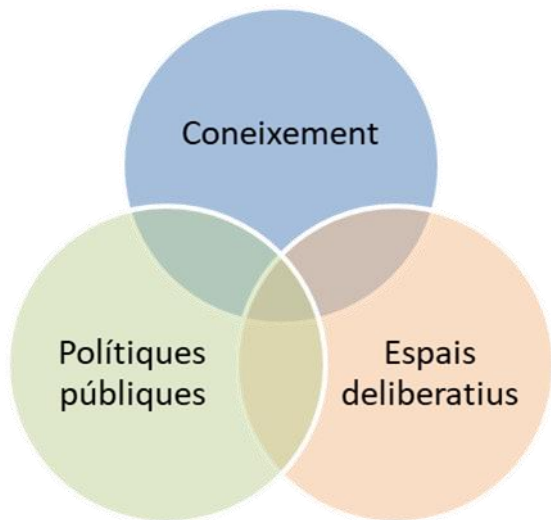
La Taula transversal sobre adolescència i espai públic

La Taula transversal sobre adolescència i espai públic...

- és un espai de treball interdepartamental que incorpora mirades des de diverses experteses
- està formada per més de 45 professionals municipals, de l'àmbit de la pedagogia, l'arquitectura, la sociologia, les ciències ambientals, l'enginyeria, l'educació social i de la prevenció, entre altres. Provenen de diferents àrees, districtes, instituts i agències municipals .
- també hi participen el Consell de la Joventut de Barcelona i el Casal de Joves.
- l'impulsa, la desenvolupa i coordina l'Institut Infància i Adolescència de Barcelona (unitat especialitzada dins l'Institut Metròpoli). L'encarrega l'Ajuntament de Barcelona, concretament la Direcció de serveis d'Infància, Joventut i Gent Gran amb el suport de la Direcció d'Estratègia Urbana
- s'emmarca i es justifica per les actuacions incloses en els següents Plans i estratègies de ciutat:
  - Pla d'Adolescència i Joventut de Barcelona 2023-2030
  - Pla d'infància 2021-2030
  - Pla del joc a l'espai públic amb horitzó 2030
- s'ha reunit 4 vegades entre abril de 2024 i octubre 2024

La Taula transversal sobre adolescència i espai públic

4 objectius principals

- 1. Fer avançar les polítiques i actuacions municipals** d'acord amb els **marcs** que ho preveuen (plans i estratègies municipals: Pla d'Infància 21-30; Pla Adolescència i Joventut 23-30; Pla del Joc a l'espai públic 19-30)
- 2. Compartir el coneixement** que tenim sobre els **adolescents** a la ciutat (**Observatori 0-17** Bcn: SIIIAB; Dades Clau, i l' Informe recerca, **Criteris de disseny per una ciutat jugable per a nois i noies adolescents**).
- 3. Identificar els principals reptes** a abordar respecte els i les adolescents de Barcelona en relació a **l'espai públic i el seu temps de joc, oci i lleure** (Taula d'adolescència i espai públic)
- 4. Aportar elements rellevants per a desplegar polítiques i dissenyar actuacions basades en evidència** (dades + experiència professional (*evidence-based-policies*) + deliberació (Taula)

Aquest document

CONCLUSIONS

Inclou les conclusions de tot el treball dut a terme per la taula
- sintetitza els principals **reptes en relació a l'adolescència en l'àmbit de l'espai públic.**

MARC CONCEPTUAL

Explica el **marc conceptual sobre adolescència i espai públic** de la taula

DADES

Inclou les dades disponibles sobre adolescència i espai públic a Barcelona, recollides a l'Observatori 0-17 BCN

2

Resultats de la Taula: reptes identificats

Elaboració dels reptes - bases

La Taula d'adolescència i espai públic ha **identificat els principals reptes a abordar** perquè els nois i les noies adolescents puguin gaudir d'espais de trobada, lleure i socialització a l'aire lliure de forma gratuïta, accessible i inclusiva com a part del seu desenvolupament saludable.

Aquests reptes s'han identificat a partir de **cinc fonts d'informació**:

1. **Marc conceptual** sobre les característiques del desenvolupament adolescent.
2. **Principals beneficis** de l'espai públic per als nois i noies i dades sobre Barcelona.
3. **Recerca internacional**: Criteris de disseny per una ciutat jugable per a nois i noies adolescents.
4. **Dades de context** sociodemogràfiques i en relació als quatre àmbits del desenvolupament adolescent: relacions, autonomia, identitat personal i benestar.
5. **Plans, estratègies i mesures** de govern de la ciutat de Barcelona.

S'han tingut en compte **10 principis rectors** contemplats al Pla d'Adolescència i Joventut 2023-2030 i el Pla d'infància 2021-2030 de l'Ajuntament de Barcelona

Elaboració dels reptes - bases

10 principis rectors per la identificació de reptes i l'elaboració de les propostes

---

Mirada adolescent

Perspectiva de gènere

Interseccionalitat

Equitat i igualtat d'oportunitats (pobresa infantil/Desigualtats socials)

Territorialització

Transversalitat i treball en xarxa

Comunicació

Innovació

Millora continua

Participació ciutadana i codisseny

*Font: Pla d'Adolescència i Joventut 2023-2030 i el Pla d'Infància 2021-2030.
Ajuntament de Barcelona*

Reptes

**La Taula
d'Adolescència i
Espai públic ha
identificat 14 reptes
que es poden
agrupar en 3 grans
categories:**

vers el dret a la ciutat (canvi de paradigma)

- 5 reptes identificats

vers l'adequació dels espais

- 4 reptes identificats

vers els usos

- 5 reptes identificats

- 1. Reconèixer i prioritzar les necessitats, opinions i propostes de l'adolescència al mateix nivell d'importància que les de les persones adultes.**
Superant el model adultocèntric que impera a nivell social i polític.
- 2. Promoure una visió positiva de l'adolescència,** a nivell social, polític, dels professionals de l'administració, etc. i legitimar l'ús de l'espai públic per part seva.
Donant més a conèixer les característiques i necessitats d'aquesta etapa del cicle de vida des d'una perspectiva de desenvolupament positiu adolescent (DPA), i incidint en la divulgació de missatges comunicatius positius envers el col·lectiu adolescent.

Font: Ajuntament de Barcelona

- 3. Identificar les limitacions actuals de l'administració pública** (normatives, gestió de l'espai públic, riscos de denúncies patrimonials, entre altres) **per a donar resposta a les necessitats dels nois i noies adolescents** (per exemple en processos d'autogestió i autoorganització, activitats amb gestió del risc, etc.) buscant solucions alternatives viables.
- 4. Crear nous models de participació adolescent i revisar els actuals per tal d'incorporar de forma més sistèmica i significativa la participació dels nois i noies adolescents a la ciutat** en el disseny dels espais i activitats, en el codisseny de polítiques i en la presa de decisions. Entre d'altres, ampliant els canals i revisant les metodologies/estratègies de participació vigent i incorporant-ne de noves.
- 5. Reduir els conflictes intergeneracionals pels usos de l'espai públic corresponsabilitzant-ne a tothom** i entenent que són bidireccionals.

- 6. Planificar i dissenyar un espai públic tenint en compte les necessitats específiques dels nois i noies adolescents** que són diferents a les de la infància (0-12) i a les de la joventut +17anys i que siguin adequats per a la situació d'emergència climàtica i els efectes illa de calor: ampliant-ne i millorant la qualitat de l'oferta fent espais atractius i diversos.
- 7. Construir un espai públic segur per a l'estada i per als desplaçaments** (especialment de nit) **que contribueixi a prevenir situacions de violència i discriminació**, especialment en els col·lectius més vulnerables a l'espai públic (dones, persones racialitzades, persones del col·lectiu LGTBIQ+, persones amb discapacitat, etc.).

Font: Ajuntament de Barcelona

- 8. Construir un espai públic igualador d'oportunitats per a tothom:** que garanteixi l'oportunitat de fer activitat física, socialitzar-se, tenir experiències d'oci positiu i gratuït, inclusió (disseny accessible), etc. **especialment per aquells col·lectius que més pateixen problemàtiques estructurals** com la pobresa, l'abandonament escolar, o per als més invisibilitzats com ara els nois i noies adolescents amb discapacitat, etc.
- 9. Reduir les solucions urbanes que es basen en el prohibicionisme** com ara: eliminar bancs per evitar situacions de trobada i esbarjo que molesten, posar obstacles perquè no es pugui jugar o cartells de prohibit jugar a pilota, entre altres.

- 10. Reconèixer el valor de l'activitat de lleure, espontània i autoorganitzada a l'espai públic per al desenvolupament adolescent, tant en l'àmbit polític com en el social i revertir el missatge social de l'espai públic com a hostil i insegur (famílies no hi deixen estar als seus fills/es adolescents).**
- 11. Reduir les desigualtats en l'ús de l'espai públic per raó de gènere** reforçant i implementat l'estratègia d'urbanisme en perspectiva de gènere i programes socioeducatius de suport.
- 12. Revertir les situacions de soledat adolescent** fomentant l'ús de l'espai públic com un lloc de trobada, activitats atractives on fer amics i amigues.

Font: Ajuntament de Barcelona

- 13. Contribuir a reduir l'ús excessiu i limitador de les pantalles** millorant l'oferta d'activitats interessants i motivadores, dirigides i no dirigides, que convidin als nois i noies adolescents a gaudir d'activitats en contacte directe amb els seus iguals.
- 14. Aconseguir una major corresponsabilitat i civisme dels nois i noies vers l'espai públic i els altres ciutadans i ciutadanes.** Minimitzant els usos disruptius i poc saludables en l'espai públic, com ara el consum d'alcohol i drogues i/o incivisme (impacte mediambiental, residus, soroll, etc.); o augmentant el coneixement de la normativa i ordenances respecte els vehicles de VMP (Vehicles de Mobilitat Personal) i el seu bon ús, entre altres.

Font: Ajuntament de Barcelona

3

L'adolescència

Què identifica l'adolescència - delimitació de l'etapa

La Convenció Internacional de l'Infant diu: “s’entén per **infant tot ésser humà menor de divuit anys** d’edat, llevat que, en virtut de la llei que li sigui aplicable, hagi arribat abans a la majoria d’edat” (art. 1, CDI). (NNUU,1989)

El Comitè dels Drets dels Infants diu: “**no existeix una definició unitària** ni se n’han acotat les edats que comprèn, ja que els infants **arriben a la maduresa en diferents edats**, i les funcions del cervell es desenvolupen en diferents moments. Cada cultura construeix les expectatives i rols de l’adolescència segons el seu context social i de forma diversa” (CDI, 2016)

L’Organització Mundial de la Salut diu: “**L’adolescència és el període comprès entre els 10 i els 19 anys i pot tenir diverses sub-etapes**” (OMS, 2024) i, per exemple, Allen & Waterman (2019) distingeixen les subetapes: primerenca (dels 10 als 13 anys), intermèdia (dels 14 als 17 anys) i tardana (dels 18 als 21 anys). En canvi en altres distribucions, aquesta última se superposa amb la joventut (per exemple dels 19 als 25 anys) (Institut Infància i Adolescència de Barcelona, 2024 a)

Què identifica l'adolescència - delimitació de l'etapa

Per definir les polítiques públiques proposem identificar **l'adolescència com el període comprès entre els 12 i 17 anys.**

És a dir, entre l'inici de la pubertat i l'assoliment de la majoria d'edat legal a la major part del món.

Actualment, a Barcelona...

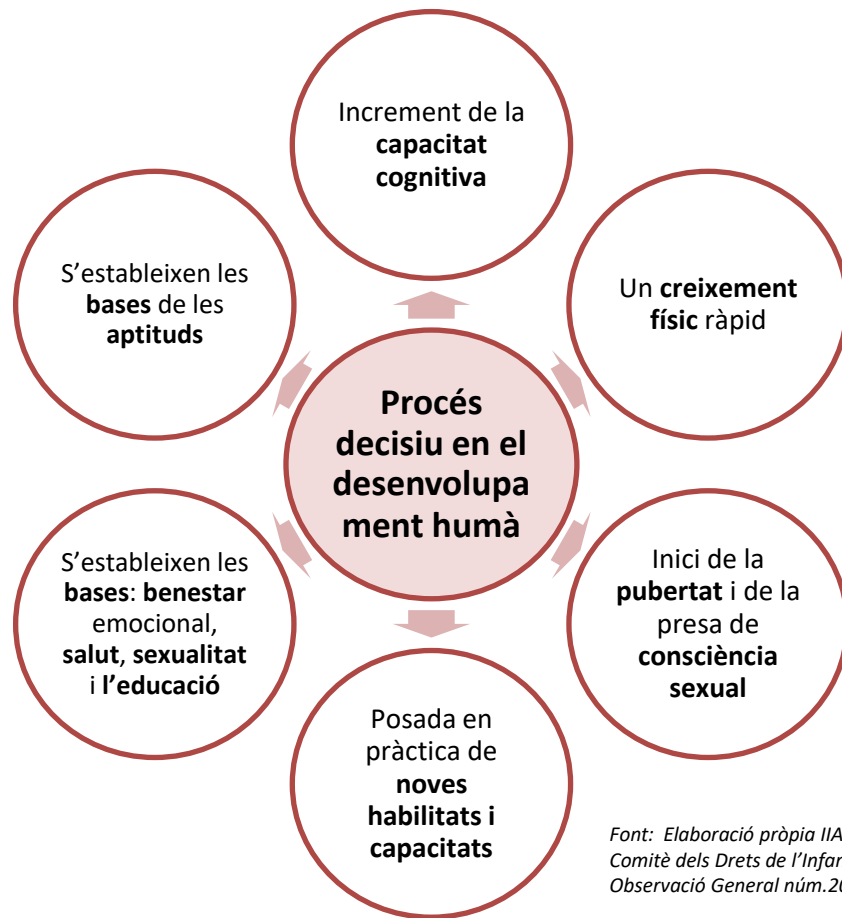
les polítiques públiques d'infància abasten dels [0 als 17 anys](#)

les d'adolescència i joventut dels [12 fins a 35 anys](#)

Aquestes agrupacions afavoreixen una equiparació errònia de les necessitats dels nois i noies amb les dels grups de menys i més edat i, per tant, una tendència a planificar i dissenyar polítiques i actuacions que poden no ser inclusives per a l'adolescència o quedin diluïdes per manca de focalització.

Què identifica l'adolescència - característiques

Les
ADOLESCÈNCIES
són molt
diverses,
per això cal
parlar-ne en
plural

Font: *Elaboració pròpia IAB a partir de Comitè dels Drets de l'Infant, 2016. Observació General núm.20*

Què identifica l'adolescència - característiques

Font: Elaboració pròpia IIIAB a partir de Comitè dels Drets de l'Infant, 2016. Observació General núm.20 i Diputació de Barcelona, 2023. Adolescències: reptes, propostes i orientacions per a les polítiques municipals.

Què identifica l'adolescència - enfocament

El desenvolupament positiu adolescent es basa en pensar que l'adolescència no és una etapa negativa, sinó una fase madurativa o procés evolutiu que cal potenciar (Benson et al., 2006)

4 dimensions del desenvolupament adolescent

Relacions

Es relacionen de manera més significativa amb els seus iguals

Autonomia

Adquireixen més moments sense supervisió adulta

Identitat

Es donen els condicionants fonamentals per a la identitat personal i el propòsit per la vida

Benestar

Trobar-se en una situació òptima pel que fa a l'estat físic, mental, emocional i social, els permet gaudir de la vida

4 dimensions del desenvolupament adolescent

Descripció de les quatre dimensions del desenvolupament adolescent des de quatre òptiques:

1. Els actius interns:

- **Fortaleses:** competències i característiques pròpies de les persones adolescents que es consideren importants per al seu desenvolupament personal, social, cognitiu, moral i emocional.
- **Debilitats:** Característiques que dificulten el seu desenvolupament integral i positiu.

2. Els actius externs:

- **Oportunitats:** què han d'oferir els contextos familiars, escolars i comunitaris per a proporcionar el suport i les experiències necessàries per a promocionar el desenvolupament positiu adolescent.
- **Amenaces:** elements de context i de l'entorn de l'adolescent que poden dificultar el desenvolupament positiu dels seus actius interns.

1. LES RELACIONS A L'ADOLESCÈNCIA

Les relacions, a l'adolescència, es caracteritzen per:

- Comencen a ser **fora de la família**, per **iniciativa pròpia** i de forma **lliure**
- Les relacions **físiques i virtuals no es distingeixen**, de fet les virtuals són continuïtat de les físiques.
- Diferents nivells de proximitat. Relacions **directes més properes** i relacions **indirectes més superficials**.
- Necessiten tenir un **sentiment de pertinença** i cerca del grup.
- **Models relacionals plurals**, diversos i heterogenis.
- Relacions obertes que **no segueixen els paràmetres previsibles per les persones adultes**.
- També hi ha **desig de passar temps en família** i realitzar accions i activitats conjuntes. Tot i la connotació negativa i egoista que sovint s'atribueix al col·lectiu adolescent.

Importància de les relacions diverses i presencials entre iguals i el manteniment del contacte amb la família

“A l'Estat espanyol més de la meitat dels adolescents utilitzen les xarxes socials per fer amigats i el 44,3% per a no sentir-se sols” (Andrade et al.; 2021)

LES RELACIONS: Actius interns i actius externs

ACTIUS INTERNS: FORTALESES

Les competències de la dimensió social de la persona

- L'assertivitat
- Les habilitats relacionals
- Resolució de conflictes interpersonals i socials
- Habilitats comunicatives
- Sentiment de pertinença a un grup (sentir-se part i reconèixer l'altra persona)

ACTIUS EXTERNS: OPORTUNITATS

- Sentir-se motivades i lliures
- Fer visible la diversitat de l'adolescència
- Legitimar la seva autonomia, formar part dels grups als quals pertanyen
- Espais inclusius on hi hagi oportunitats de crear, co-construir
- Espais i oportunitats de socialització amb el contacte directe
- Món virtual en positiu (nous models de relació, noves maneres de creació de projectes de vida més plurals)
- Acompanyament adult, quan calgui
- Diversitat de referents adults
- Objectius de treball comuns en relació a l'adolescència
- El treball comunitari i en xarxa
- Diferents perspectives (gènere i un enfocament integral de les intervencions, accions, etc.)

ACTIUS INTERNS: DEBILITATS

- Recerca de popularitat
- Pressió de grup
- La individualitat i/o la soledat
- Excés de tecnologia + relacions híbrides i virtuals (no desenvolupament empatia, addiccions, reducció de la cerca d'espais de socialització presencials).
- Fenòmens de desafecció

ACTIUS EXTERNS: AMENACES

- Model adultocèntric, paternalista i assistencialista (només s'actua en cas de necessitat o situació extrema)
- Model rígid biomèdic que tendeix a la patologització
- Visió negativa de l'adolescència; estereotips i estigmes
- L'Assetjament i la violència sigui per raó de gènere, d'orientació sexual, d'expressió de gènere, d'identitat, de religió, etc.
- Xoc en l'escala de valors i en les expectatives adultes: no s'entenen la diversitat de maneres de fer, de relacions. Desitjabilitat d'un únic model d'adolescència que encaixi amb els valors adults més "consuats"
- Pobresa
- Segregació social, escolar, urbana
- Escassa oferta d'oci i temps de lleure, la ubicació dels espais a les perifèries urbanes, o la dissuasió de l'ús de l'espai públic per part dels i les adolescents.
- Fenòmens de pressió social o de conflicte.
- Aïllament- No vinculació a cap servei, programa o entitat (manca de motivació o manca de serveis)

2. L'AUTONOMIA A L'ADOLESCÈNCIA

L'autonomia, a l'adolescència, es caracteritza per:

- Un **procés positiu i gradual de maduració**.
- La capacitat i habilitat **per prendre decisions, desenvolupar-se en la vida quotidiana i resoldre situacions** per un mateix/a.
- Tenir **iniciativa personal i emancipar-se**.
- La **llibertat de pensament i d'expressió**.
- La llibertat de **gestió de la seva intimitat** relacionada amb **sentiments ètics**.

Està condicionada per les oportunitats que brinda l'entorn.

S'adquireix per mitjà de la informació, l'escolta, la presa de decisions, la confiança en si mateix i l'apoderament.

2. L'AUTONOMIA: Actius interns i actius externs

<p>ACTIUS INTERNS: FORTALESES</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vehiculadors de la vida independent (capacitats de la dimensió cognitiva):<ul style="list-style-type: none"> ✓ Anàlisi ✓ Pensament analític ✓ Creativitat ✓ Planificació • La capacitat per a la presa de decisions • L'empoderament • El desig d'aconseguir més autonomia i d'abordar nous futurs i rutes de vida possible • Creure en elles mateixes • La independència • La llibertat • L'emancipació • El projecte de vida • La participació	<p>ACTIUS EXTERNS: OPORTUNITATS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intervenció centrada en el desenvolupament de les seves capacitats, habilitats i competències • Oportunitats d'implicar-se, participar i actuar com a agents actius del seu desenvolupament • Generar espais de participació real: com un agent actiu/ prendre decisions • Implicar-los en les polítiques públiques, en totes les fases dels projecte (també l'avaluació) i el reconeixement dels seus drets • Partir de les seves necessitats, interessos i propostes • Oportunitats de trobar-se en situacions diverses • Oferir espais per a reflexionar i per la possibilitat de reconduir l'estructura social (escola, esport, espai públic) • Acompanyar cap a un diàleg reflexiu, estimulació de la visió crítica, escolta activa, negociació, horizontalitat, reconeixement de fortaleces i la cocreació • Conflictes, crisis i errades com a oportunitats per a afavorir la resiliència
<p>ACTIUS INTERNS: DEBILITATS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Incertesa • Ambigüitat sobre el present i el futur. • Expectatives negatives.	<p>ACTIUS EXTERNS: AMENACES</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barreres en el procés d'emancipació • Manca d'oportunitats

3. LA IDENTITAT PERSONAL A L'ADOLESCÈNCIA

La identitat personal, a l'adolescència, es caracteritza per:

- **El sexe, el gènere, l'origen, la religió, la cultura i l'edat**, entre altres.
- Trobar els **condicionants fonamentals per a la construcció de la identitat personal** i el propòsit de vida, tot i que no es determinen exclusivament.
- És un **procés de qüestionament: qui sóc, qui vull ser i qui puc arribar a ser**.
- Demana un grau de **consciència** per part de la persona adolescent **amb relació a les característiques amb les quals s'identifica**.
- La possibilitat **d'anar més enllà de la reproducció de la construcció social**, a partir del compromís social adquirit i els valors morals que es van desenvolupant en les diferents situacions vitals.

Està **condicionada per la subjectivitat de l'adolescent** (com es percep a si mateix/a i com es projecta). També està **condicionada per la resposta del context social**, econòmic i familiar, és a dir, en com l'entorn valora les actuacions dels nois i noies adolescents.

3. LA IDENTITAT: Actius interns i actius externs.

ACTIUS INTERNS: FORTALESES

- Qüestionaments propis : Preguntes i dubtes sobre el futur possible o immediat. Projecte vital, les expectatives i desitjos laborals, sexuals, econòmics, relacions socials
- Autoestima
- Autoconcepte
- Autoeficàcia
- L'autocontrol
- L'autonomia personal
- El sentit de pertinença
- La iniciativa personal
- El compromís social
- Els valors morals

ACTIUS INTERNS: DEBILITATS

- Poc reconeixement i rebuig social (no poder-se mostrar de manera lliure i còmoda)
- Idealitzacions socials (*youtubers, gammers*) Comparar-se amb referents a les xarxes que poden semblar ideals i perfectes
- Pressió de grup
- Estat de confrontació amb elles mateixes i l'entorn quan no se senten vinculades ni acompanyades
- Us i abús del consum de tòxics, conductes disruptives

ACTIUS EXTERNS: OPORTUNITATS

- Vinculació amb el context i l'entorn social
- Relacions socials per identificar-se i per donar resposta als seus qüestionaments
- Afavorir la construcció de contextos d'oportunitat perquè a través de l'exercici de la seva autonomia conformin la seva identitat
- L'acompanyament i la xarxa de suport
- El reconeixement de múltiples identitats (afavoreix adolescent no condicionat per la reproducció de la construcció social i aconsegueix modificar i fer avançar la societat en la que viu)
- Ampliar el seu camp de visió sobre qui poden ser
- Les xarxes digitals poden ser una oportunitat per mostrar múltiples identitats

ACTIUS EXTERNS: AMENACES

- Dificultat d'acceptar la diversitat d'identitats (estereotips, estigmes).
- Violències digitals
- Pressió Social (encaixar en estàndards normatius)
- No poder mostrar-se com son en els contextos pròxims o familiars
- Abandonament escolar prematur

4. EL BENESTAR A L'ADOLESCÈNCIA

El benestar, a l'adolescència, es caracteritza per:

- **Dinàmic i no lineal.** La persona adolescent pot sentir-se de manera diferent en cadascun dels àmbits.
- **Benestar físic:** compliment necessitats bàsiques i condicions vitals favorables.
- **Benestar mental:** processos cognoscitius per a interactuar amb els successos de la vida, fer-hi front i prendre decisions de la manera adequada.
  - ✓ Absència de trastorns mentals.
  - ✓ La gestió de les situacions de risc que generen malestar, evitar les addiccions a les substàncies.
  - ✓ Consciència sobre l'estat físic i l'acceptació propi cos
- **Benestar emocional:** consciència, comprensió i eines per la gestió de les emocions.
- **Benestar social:** conjunt de vincles positius amb les persones i els contextos socials del seu entorn.
- És clau la capacitat de **gestionar de la millor manera possible les situacions desfavorables** per fer front al malestar provocat per les situacions desfavorables.
- Alerta amb **la fugida del malestar**, que pot ser una de les causes de consumir substàncies, usos problemàtics de les tecnologies o, fins i tot, desenvolupar conductes antisocials i violentes.

Gaudir del **benestar mental** ajuda als nois i noies adolescents a ser **més productius a la seva vida**.

Tenir o no tenir benestar mental afecta a l'autonomia i el creixement educatiu i professional.

4. EL BENESTAR: Actius interns i actius externs

ACTIUS INTERNS: FORTALESES

- Reconeixement i la gestió de les pròpies emocions i de les alienes
- L'optimisme i el sentit de l'humor
- L'autocontrol, la gestió i la tolerància a la frustració i les limitacions de la vida
- La gestió de la salut mental i gestió del malestar
- L'ordre en el dia, afavoreix la prevenció d'abusos en el consum (present en aquestes edats)
- Empatia
- Benestar físic, mental i emocional= benestar social-relacional

ACTIUS EXTERNS: OPORTUNITATS

- Allunyar a l'adolescent del malestar i aproximar-lo al benestar
- Relacions positives; familiars i amb les altres persones
- Límits i estructura
- Autocura i cura col·lectiva
- Cobertura necessitats bàsiques
- Projectes/programes de sensibilització vers les condicions vitals de l'adolescent
- Xarxa de recursos i serveis
- Oferir-los oportunitats per a recórrer a altres plaers (oportunitats d'oci que no passin pel consum de substàncies o addicions -joc, apostes, etc.-)
- Temps de lleure
- Xarxa de suport informal i formal (família i altres)
- Espais per a la gestió de la salut mental (multidisciplinars i no adultocènrics)

ACTIUS INTERNS: DEBILITATS

- Vulnerabilitat emocional
- Soledat
- Individualitat
- Pessimisme

ACTIUS EXTERNS: AMENACES

- Males condicions vitals (habitatge, salut, etc)
- Vulnerabilitat emocional, que es troba relacionada amb determinants socials (classe, sexe, xarxa social) i la seva percepció del món.
- Desequilibri i desigualtat territorial (entorns rural-urbà, centre-perifèria)
- Resistències polítiques, d'administracions i d'institucions per fer front a la realitat de desenvolupament adolescent des d'una mirada oberta, actual i no adultocèntrica.
- La precarietat i manca de perspectives de futur
- Manca de recursos, límits pressupostaris manca d'atenció integral i holística
- Manca d'oportunitats de transició a la vida adulta
- Manca xarxa de serveis públics unificada que pugui contenir i sostenir el malestar de les persones adolescents i les doti d'eines
- Que es donin a conèixer els serveis des d'una mirada adulta.
- Serveis que només es dirigeixin a un perfil concret. (Guetto)

4

L'espai públic, espai vital per a l'adolescència

- ✓ Què aporta l'espai públic a l'adolescència?
- ✓ Els 3 àmbits d'intervenció: infraestructura, usos i accés
- ✓ Recerca: Criteris de disseny

L'espai públic - Què aporta a l'adolescència?

Els continguts d'aquest capítol recullen les aportacions més rellevants de l'informe ***Criteris de disseny per una ciutat jugable per a nois i noies adolescents. Recerca documental sobre disseny, planificació i programes socioeducatius per estimular l'activitat física i lúdica a l'espai públic.*** Institut Infància i Adolescència de Barcelona, 2024
<https://institutinfancia.cat/mediateca/criteris-disseny-ciutat-jugable-adolescents/>

L'espai públic - Què aporta a l'adolescència?

- Els ofereix **possibilitats d'exploració tant personal com social**
- Un terreny **d'emancipació de les jerarquies i el control familiars**
- Un lloc **on es desenvolupa l'autonomia i construcció d'identitats individuals i col·lectives**
- Un **espai de trobada amb major llibertat, privacitat i anonimat** que la llar familiar
- Un espai on **formar i consolidar amistats**
- Un escenari **on explorar les normes de la resta de la comunitat**
- Un espai on incorporar **coneixements adquirits de forma informal** a partir d'experiències viscudes a l'espai públic urbà i a escala de barri.

L'espai públic - Què aporta a l'adolescència?

- Els carrers i les places són **espais d'aprenentatge en la seva vida quotidiana**. S'aprèn i s'educa a tot arreu.
- L'espai públic aterra **el drets dels nois i noies adolescents** al descans, a l'esbarjo, i a **participar lliurement en activitats lúdiques, recreatives** i artístiques, com a **elements clau en la recerca de la pròpia identitat i en les relacions amb l'entorn**.
- L'activitat motriu i el joc a l'aire lliure presenta beneficis directes en el **benestar físic i mental, i un impacte positiu** en el rendiment acadèmic a l'adolescència.
- L'espai públic és una variable important en l'ús del temps: les vacances escolars suposen una quarta part de la vida de l'infant i els caps de setmana tenen un munt de possibilitats. Des de la iniciativa "Educació360. Educació a temps complet" s'afirma que **si situem l'infant i el jove al centre del procés educatiu ens n'hem d'ocupar en tots els seus temps vitals**.

L'espai públic - Què aporta a l'adolescència?

- **L'espai públic pot exercir un rol igualador en l'actual context de crisi habitacional i canvi climàtic, especialment pels infants i adolescents i sobretot pels que viuen en els barris amb més dificultats socio-econòmiques**

Menys espai disponible a les seves llars.

- **La superfície mitjana dels habitatges de la ciutat en què hi ha menors de 17 anys és de 9m2 menys que la mitjana de la població.** (Superfície mitjana dels habitatges de la ciutat per persona és de 34 m², en els habitatges amb infants menors de 17 anys és de 25 m²).
- Aquesta situació duu a una **sobreocupació dels habitatges amb infants i adolescents del 19,2%**, i demostra un desajust entre l'oferta d'habitatge i la composició de les llars actuals.

Llars d'adolescents amb poca confortabilitat tèrmica

- A més, el 18,5% d'infants i adolescents barcelonins viu en habitatges que no es poden mantenir a una temperatura adequada durant els mesos d'hivern.
- **La meitat dels nois i noies adolescents (49,8%) afirma que a casa seva fa calor durant l'estiu sempre o sovint, en major proporció per a les famílies de nivell socioeconòmic baix.**

L'espai públic: 3 àmbits d'intervenció

Identifiquem tres àmbits d'intervenció a partir dels tres eixos estratègics del Pla del joc a l'espai públic amb horitzó 2030 (Ajuntament de Barcelona, 2019). Aquests àmbits permeten estructurar els **reptes** i les **propostes**.

ÀMBITS	Eixos del Pla del joc a l'espai públic
1) Adequació dels espais (infraestructura)	Eix 1: Més i millors espais → infraestructura
2) Usos i activitats	Eix 2: Estímul de l'activitat lúdica i física a l'aire lliure → programes socioeducatius
3) Dret a la Ciutat (accés)	Eix 3: Canvi de paradigma → Relat/comunicació/sensibilització

1. INFRAESTRUCTURA – àmbits d'intervenció

Característiques de la infraestructura de l'espai públic envers l'adolescència:

- **No dona resposta a les seves necessitats: està construït per i per a persones adultes**
- **Manca de planificació urbana i infraestructures recreatives adaptades, obstaculitzen la llibertat d'accés al joc dels adolescents.**
- **Hi ha una manca d'atenció política i assignació pressupostària a aquest sector de la població, i sobretot a l'ús d'espais a l'aire lliure per joves majors de 12 anys com a públic específic i divers.**
- Molts adolescents **es reuneixen en espais públics marginals, des de places poc freqüentades, a parcs infantils a les nits, o pàrquings de supermercats**, espais que resulten perillosos, excloents i poc estimulants per al desenvolupament.
- Habitualment, **les inversions es restringeixen als problemes i no a les oportunitats de l'adolescència.**

1. INFRAESTRUCTURA – àmbits d'intervenció

Dificultats per gaudir del joc i lleure a l'espai públic: jugar, reunir-se en privacitat o practicar esports.

- **Privatització de les oportunitats de lleure i espais de trobada:** la manca d'alternatives més econòmiques, com ara ateneus populars o centres cívics on reunir-se durant els vespres o els caps de setmana sense necessitat de consumir, pot accentuar les desigualtats entre adolescents de nivells socioeconòmics diferents, a més de tensar la relació entre comerciants i joves que únicament busquen espais on passejar i reunir-se; o protegir-se del fred, la calor o la foscor quan els bancs al carrer no resulten prou acollidors.
- **Accessibilitat universal:** l'absència de normes tècniques sobre com s'han de fabricar equipaments de joc per a adolescents amb discapacitats implica que ni fabricants, ni paisatgistes, ni arquitectes, ni tècnics municipals saben com evitar caure en la perillosa dicotomia de crear espais completament excloents envers les persones amb diversitat funcional, o bé espais asèptics i avorrits per a tots els usuaris.

A Barcelona en el cas dels infants de 0 a 12 anys s'ha avançat en un model d'accessibilitat a les àrees de joc
(Ajuntament de Barcelona, consulta: 2024, abril 29).

1. INFRAESTRUCTURA – àmbits d'intervenció

- **A Barcelona, els nois i noies de 13 a 17 anys no tenen cap àrea de joc a l'espai públic pensada per a ells i elles.**
- **Els únics espais dissenyats per ser utilitzats per adolescents són espais pensats en clau esportiva, amb espais i elements esportius, com les pistes obertes, el ping-pong, les cistelles de bàsquet, els parcs esportius urbans o els skate parcs.**

Espais esportius a Barcelona

- **313 àrees d'activitat esportiva:** 33 pistes poliesportives, 7 pistes de voleibol, 31 pistes de bàsquet i 674 pistes de petanca, que és del que hi ha més.
- **Els elements esportius** identificats són: 191 taules de ping-pong, 84 cistelles, 33 circuits d'activitats física com la cal·listènia entre altres.
- L'activitat lúdica vinculada a **l'ús del monopatí, el patinet o els patins:** hi ha 12 spots (llocs urbans sense elements o estructures construïdes per l'Ajuntament, on els skaters patinen habitualment), 11 àrees patinables, 7 pistes d'skate i de patinatge i 4 Parcs Esportius Urbans.

Altres espais

- **65 Patis Oberts**
- **Espai de joc 0-99 a l'aire lliure per a totes les edats**

1. INFRAESTRUCTURA – àmbits d'intervenció

- Dades disponibles de Barcelona en relació a la disponibilitat d'espais verds, la satisfacció vers el barri i la percepció de seguretat dels nois i noies.

- **Desigualtats d'accés als espais verds:** el 27,0% dels adolescents de 13 a 17 anys de Ciutat Vella no disposen d'un espai verd a menys de 5 minuts de casa seva caminant, un percentatge molt elevat en comparació amb la mitjana de 16,9% de tota la ciutat.
- **Satisfacció amb el barri:** a 1 de cada 10 adolescents a Barcelona no els agrada viure al seu propi barri (10%)
- **Percepció de seguretat:** un terç dels adolescents entre 13 a 17 anys afirmen que no es pot caminar amb seguretat a la nit pel seu barri (37,3% de les noies i 24,9% dels nois)

Font: Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2024 b) Dades clau infància i adolescència de Barcelona. Informe 2023 a partir de les dades de l'Enquesta FRESC del 2021 de l'Agència de Salut Pública de Barcelona

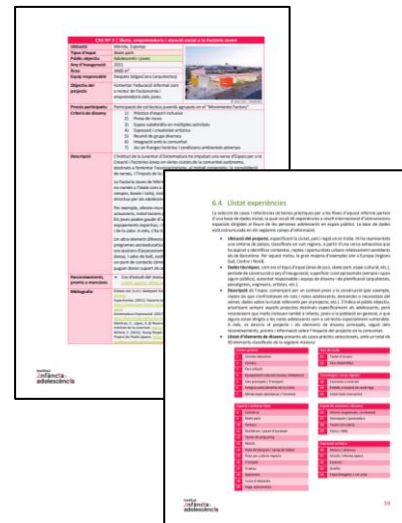
Nota: Les dades següents resultats pel grup d'edat 13 a 17 anys (FRESC publica dades 13 a 19 anys)

1. INFRAESTRUCTURA – Recerca: Criteris de disseny

Per avançar en el disseny d'una ciutat que doni resposta a les necessitats dels nois i noies adolescents, els continguts de la taula s'han enriquit a partir **d'una recerca documental sobre disseny, planificació i programes socioeducatius per estimular l'activitat lúdica a l'espai públic**. A través de la qual s'han analitzat: 48 projectes internacionals, una cinquantena de documents (articles científics, guies i articles divulgatius) sobre adolescents, activitat lúdica i espai públic; així com l'oferta d'estructures lúdiques que les empreses de jocs tenen al mercat.

En el document es presenten **set criteris de disseny** per a donar resposta a les necessitats de joc i trobada dels nois i noies adolescents a l'espai públic, acompanyats de **suggeriments d'elements clau** per a satisfer-los (des de peces de mobiliari urbà, a la disposició espacial dels equipaments, passant per elements gràfics o programes socioeducatius) i de **casos d'estudi a nivell internacional**.

Més informació en aquest [enllaç](#)

1. INFRAESTRUCTURA – Recerca: Criteris de disseny

Quines funcions han de complir els espais per a a fomentar el lleure i l'ús de l'espai públic per part dels nois i noies adolescents?

- 1 Han de fomentar la pràctica d'esport inclusiva
- 2 Han de permetre la presa de riscos
- 3 Han d'estar subdividits en múltiples activitats compatibles
- 4 Han d'acollir i inspirar l'expressió i creativitat artística
- 5 Han de permetre la reunió de grups diversos
- 6 Han de facilitar la integració amb la comunitat
- 7 Han de garantir el joc en franges horàries i condicions ambientals diverses

1. INFRAESTRUCTURA – Recerca: Criteris de disseny

	Criteris	Elements
1	Han de fomentar la pràctica d'esport inclusiva	<ul style="list-style-type: none"> • Àrees de Joc Polivalents (MUGAs) • Pistes de voleibol o tennis • Taules de ping-pong • Skate parks amb usos complementaris al patinatge • Equipament de calistènia • Espais per a fer estiraments o activitat física de baixa intensitat motriu (i.e. ioga, pilates)
2	Han de permetre la presa de riscos	<ul style="list-style-type: none"> • Rocòdroms o parets d'escalada • Estructures per a practicar parkour o curses d'obstacles • Piràmides de cordes, tirolines, trampolins • Estructures per a practicar funambulisme • Contacte amb la natura
3	Han d'estar subdividits en múltiples activitats compatibles	<ul style="list-style-type: none"> • Delimitació clara del perímetre de l'espai de joc • Entrades amples, evitant la sensació de "gàbia" • Espais ambigus, sense propòsit d'ús definit • Barreres entre sub-espais fetes a partir de vegetació o amb element lúdics (e.g. bancs, grades)
4	Han d'acollir i inspirar l'expressió i creativitat artística	<ul style="list-style-type: none"> • Escenaris o arquitectura tipus amfiteatre per a exhibicions de ball, música o teatre • Parets per a fer graffiti o exhibir art urbà o murals • Estampats o patrons gràfics al terra • Dispositius interactius per a posar música (altaveus amb sistemes Bluetooth o connectors USB) • Tubs acústics o instruments fixos • Espais fotogràfics

1. INFRAESTRUCTURA – Recerca: Criteris de disseny

Criteris	Elements
5 Han de permetre la reunió de grups diversos	<ul style="list-style-type: none"> • Abundància de seients ergonòmicament adaptats al cos adolescent (gronxadors, hamaques i gandules per a una o més persones; o bancs esglaonats o circulars) • Taules (per a fer pícnic o deures; o jugar a jocs de taula, per exemple amb taules d'escacs incorporades) • Mobiliari urbà movable • Gespa • Endolls públics • Connexió a internet
6 Han de facilitar la integració amb la comunitat	<ul style="list-style-type: none"> • Rehabilitació d'espais urbans abandonats o fronterers • Dinamització d'activitats (e.g. cinema a la fresca, tallers per aprendre esports o aptituds) • Serveis d'assessorament juvenil • Senyalització en múltiples idiomes • Proximitat a comerços, centres educatius, equipaments culturals com museus o biblioteques • Proximitat entre àrees de joc per a infants i adolescents • Difusió de la programació d'activitats a les xarxes socials
7 Han de garantir el joc en franges horàries i condicions ambientals diverses	<ul style="list-style-type: none"> • Bona il·luminació • Espais coberts o refugiats de la pluja i del sol (e.g. pèrgoles) • Proximitat a fonts i lavabos • Proximitat a espais interiors d'ús públic per als adolescents on disposin de sales interiors per al ball, audiovisuals, reunions, jocs de taula, etc.

2. ACTIVITATS/USOS – àmbits d'intervenció

Què sabem respecte els usos que en fan?

Les **4 raons per les quals les noies i nois adolescents fan ús de l'espai públic** són diverses i aparentment contradictòries, però en realitat, perfectament compatibles:

- Desig d'estar **sols**
- **Reunir-se** amb amics i amigues
- **L'absència de supervisió** adulta
- La sensació de **protecció per part de veïns** o coneguts

Aquests usos s'estan **transformat pel rol de les noves tecnologies de la informació i la comunicació**, així com també les maneres de relacionar-se i d'adquirir coneixements.

També cal tenir en compte que els usos estan condicionats per les **desigualtats de gènere i la segregació espacial**.

2. ACTIVITATS/USOS – àmbits d'intervenció

- Els nois i noies adolescents són **usuaris freqüents de l'espai públic**.
- **Amplien l'horitzó d'espais públics** perquè tenen una major independència en la mobilitat espacial.
- **Hi ha una disminució de les relacions de proximitat física**.
- **Els centres comercials** esdevenen un lloc predilecte de trobada i socialització degut a la creixent privatització i les dinàmiques de consumisme associades al lleure adolescent.

- **Els espais verds de Barcelona no esdevenen un lloc predilecte d'esbarjo:** només 1 de cada 4 adolescents hi passa temps lliure 3 o més dies a la setmana

Font: Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2024 b) Dades clau infància i adolescència de Barcelona. Informe 2023 a partir de les dades de l'Enquesta FRESC del 2021 de l'Agència de Salut Pública de Barcelona
Nota: Les dades segreguen resultats pel grup d'edat 13 a 17 anys (FRESC publica dades 13 a 19 anys)

2. ACTIVITATS/USOS – àmbits d'intervenció

- **Desigualtats de gènere en l'experiència de la ciutat:** l'ús de l'espai públic està condicionat pel gènere, especialment en una etapa de la vida com l'adolescència en la qual les desigualtats entre noies i nois s'accentuen.
  - Les noies tendeixen a reunir-se en grups més petits i entretenir-se parlant o jugant a jocs amb coordinació de cos sencer, ritme, ball i cant, com ara saltar a la corda, l'escalada o la creació de coreografies.
  - Els nois solen quedar en grups grans per a practicar esports d'elevada intensitat motriu i de punteria, com el futbol.
- **Una segregació espacial del joc en patis i places,** en la qual els nois ocupen els espais centrals i més amplis per a esports d'equip, mentre que les noies juguen als marges o laterals d'aquests, una convenció social que sanciona les noies i reproduïx desigualtats entre gèneres.

A Barcelona hi ha desigualtats en l'accés i gaudi de l'esport per raó de gènere: 35,5% de les dones troba dificultats en la pràctica d'esport a l'espai públic

Font: Ajuntament de Barcelona, 2023 Pla d'Adolescència i Joventut 2023-2030 a partir de l'enquesta Òmnibus 2021

3. ACCÉS (DRET A LA CIUTAT) – àmbits d'intervenció

Quin lloc donem als nois i noies adolescents a la ciutat?

Les visions adultes condicionen de forma molt important l'accés dels nois i noies adolescents a l'espai públic i, per tant, el seu dret a la ciutat com el de qualsevol altre ciutadà:

- **Hi ha hegemonia espacial que expulsa als adolescents de l'espai públic en la mesura que són considerats un grup social:**
  - ✓ massa intimidant pels als infants
  - ✓ massa sorollós per a la gent gran
  - ✓ massa mandrós per a ser productiu o dedicar els seus escassos recursos econòmics per consumir com els adults
- **Doble visió de l'adolescència: infantilització + criminalització**
  - Individus vulnerables amb les mateixes necessitats cognitives i físiques que nens i nenes
  - Individus perillosos
- Els nois i noies poden **sentir-se benvinguts o exclosos de l'espai públic.**
- **L'espai públic no dona resposta a les seves necessitats: està construït per i per a les persones adultes.**

3. ACCÉS (DRET A LA CIUTAT) – àmbits d'intervenció

- **La confusió i equiparació entre les necessitats lúdiques dels infants i adolescents** comporta conflictes intergeneracionals entre els diferents grups d'usuaris de les àrees de jocs.
- En alguns casos, els acompanyants **adults dels infants que estan a l'espai públic expressen explícitament la prohibició que els nois i noies adolescents comparteixin el mateix espai** que els seus fills i filles.

5

Dades de context: l'adolescència a Barcelona

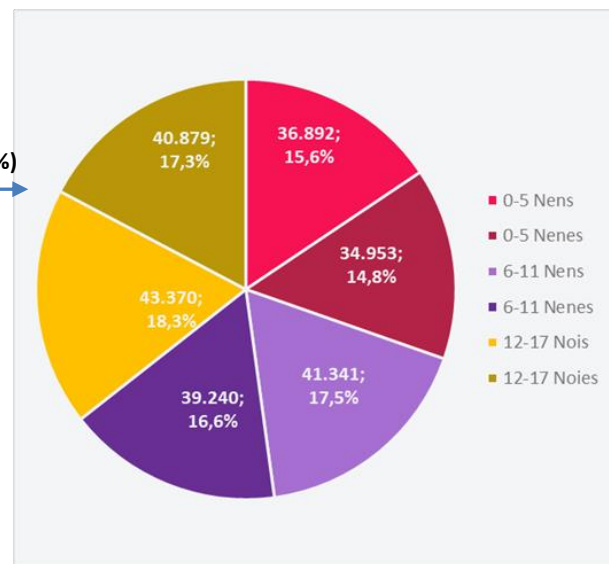
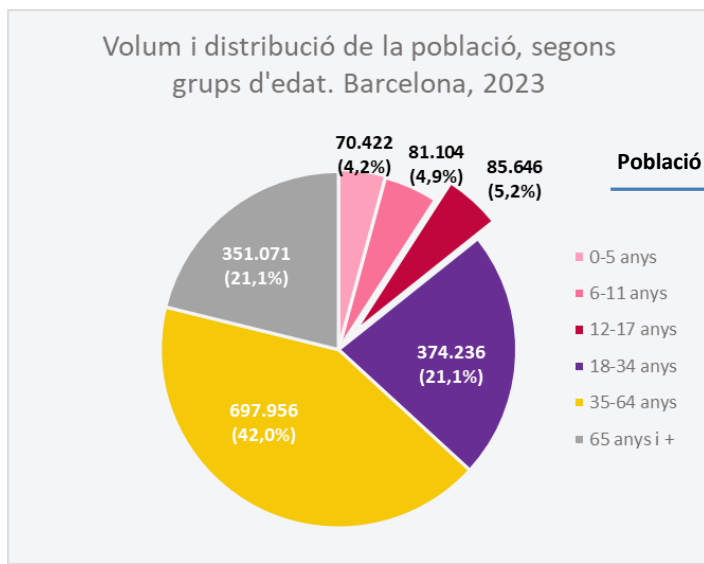
- ✓ Dades sociodemogràfiques i característiques
- ✓ Dades en l'àmbit de les relacions, l'autonomia, la identitat personal i el benestar

Dades de context: l'adolescència a Barcelona (I)

Nombre i característiques:

- ✓ **85.646** adolescents; 44.108 nois i 41.538 noies.
- ✓ Representen el **5,2%** de la població de Barcelona.

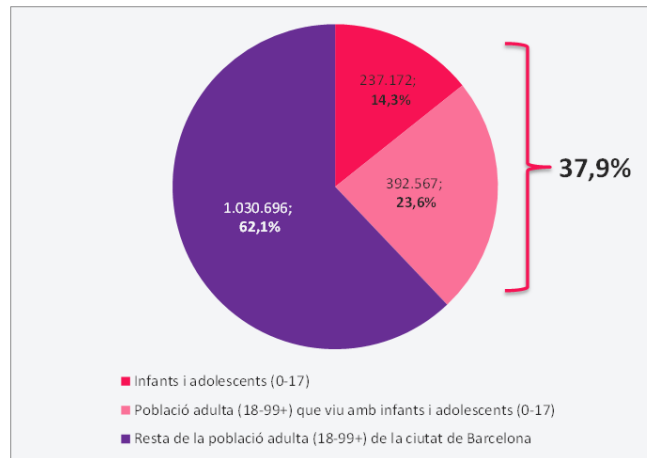
- ✓ Els **tres subgrups** de població infantil i adolescent són **gairebé iguals**:
0-5 > 29,8% / 6-11 > 34,8% / 12-17 > **36,1%**

Dades de context: l'adolescència a Barcelona (II)

Nombre i característiques (*dades d'adolescència calculades a partir d'estimacions)

- ✓ **Discapacitat:** El 2,0% (4.900) dels infants i adolescents de Barcelona tenen una discapacitat legalment reconeguda (67,4% nens-nois i 32,6% nenes-noies). En clau adolescent podem estimar que dels 4.900, **1.769 serien adolescents**. Entre aquests, el 62,7% té una discapacitat intel·lectual, el 21,6% una discapacitat física, el 8,0% un trastorn mental, el 4,6% discapacitat auditiva, el 2,5% visual i el 0,7% física-intel·lectual (*Dades estimades a partir de IMPD, 2020).
- ✓ **Nacionalitat: 2 de cada 10 adolescents tenen nacionalitat estrangera.** El **80,8%** dels adolescents de Barcelona tenen **nacionalitat espanyola (69.202)** mentre que el **19,2% estrangera (16.444)**, i estan **molt desigualment distribuïts** a la ciutat: **Ciutat Vella** és qui en té més (**40,5%: 34.678**) i **Sarrià-Sant Gervasi** amb menys (**14,9%: 12.761**) (*Dades estimades a partir OMD, 2022).
- ✓ **Persones adultes que hi conviuen: 2 de cada 10 persones de Barcelona conviuen amb infants i/o adolescents.** Infants, adolescents (14,3%) i adults que hi conviuen (23,6%) representen el 37,9% de la població de Barcelona. És tant com dir que **4 de cada 10 persones de la ciutat viuen la realitat de la infància i l'adolescència** en la seva quotidianitat.

Font: : Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2024)
b) Dades clau infància i adolescència de Barcelona. Informe 2023, a partir de les dades del Departament d'Estadística i Difusió de Dades de l'Ajuntament de Barcelona. Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 1 gener 2023.

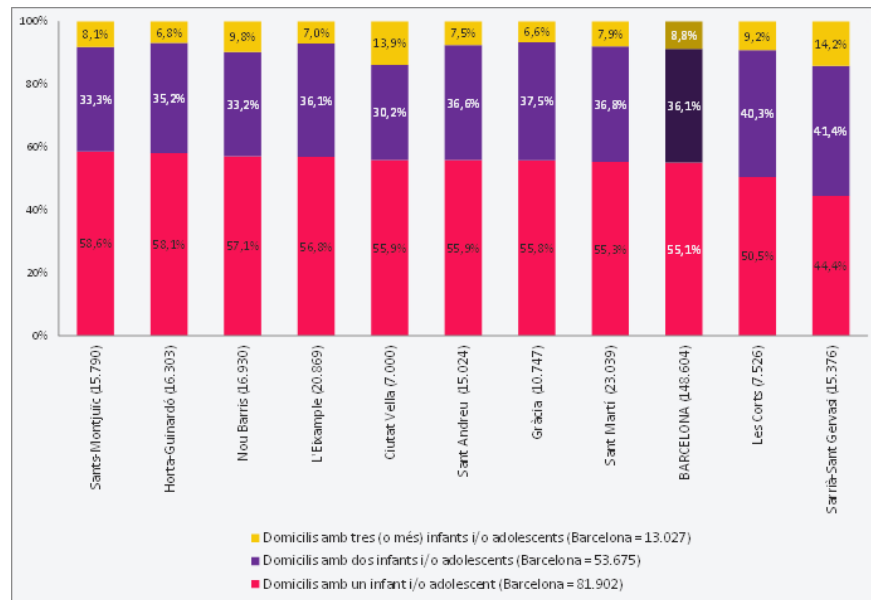
Dades de context: l'adolescència a Barcelona (III)

Nombre i característiques (*no podem destriar a quin grup d'edat corresponen els infants/adolescents)

✓ **Tipus de llars:** En 2 de cada 10 llars de la ciutat hi viuen infants i adolescents (22,5%: 148.881) de llars de Barcelona. En el 13,2% (19.692) de les llars amb infants i adolescents de Barcelona hi viu una sola persona adulta (possiblement* famílies **monoparentals**: 82,6% amb una dona i 17,4% amb un home); en el 55,5% (82.604) dues persones adultes (possiblement famílies **biparentals**); i el 31,3% (46.585) restant correspon a **altres tipus de llars** amb infants i adolescents. La **tendència dels darrers anys mostra un lleuger creixement de les llars monoparentals i un decreixement de les llars biparentals** (OMD, 2022).

✓ **Germans i germanes?:** El 55,1% (81.902) de les llars amb infants i adolescents de Barcelona tenen un sol infant/adolescent (possiblement famílies amb un **fill/a únic/a**), el 36,1% (53.675) en tenen dos, la qual cosa pot voler dir que l'infant o adolescent té **un germà o germana** i el 8,8% (13.027) en tenen tres o més (possiblement **famílies nombroses**) (OMD, 2023).

*Les dades del Padró permeten descriure els nuclis de convivència en un mateix habitatge, però no es poden establir vincles de parentiu.

Font: Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2024 b) Dades clau infància i adolescència de Barcelona. Informe 2023, a partir del Padró Municipal d'Habitants (lectura a 1 de gener 2023), Departament d'Estadística i Difusió de Dades, Ajuntament de Barcelona.

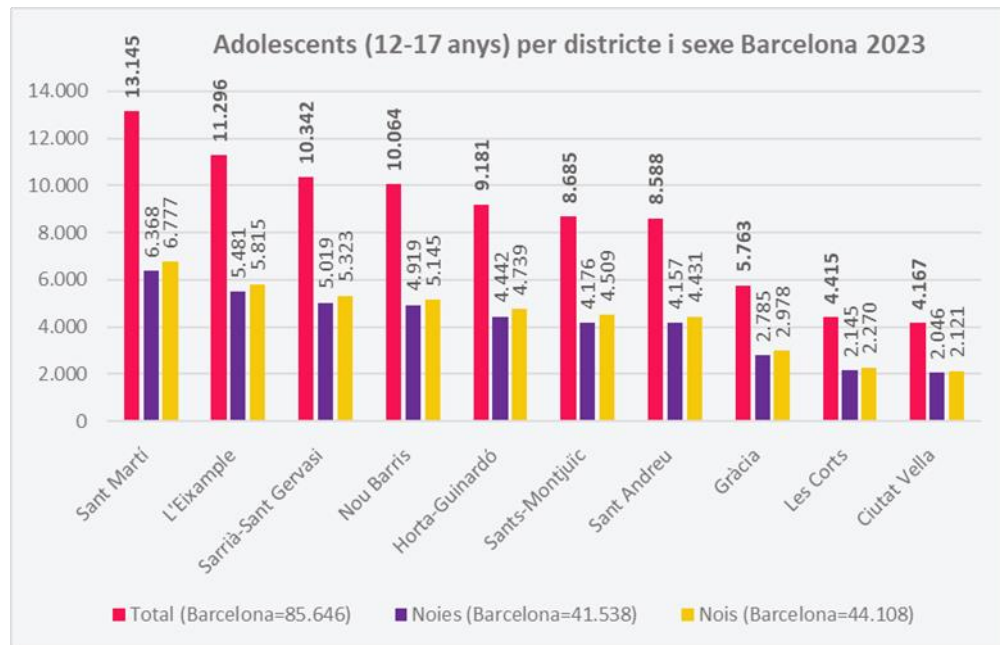
Dades de context: l'adolescència a Barcelona (IV)

Distribució a la ciutat i característiques del context de creixement dels adolescents*

Del total de la població adolescent de Barcelona de 12 a 17 anys:

- ✓ Els districtes que en tenen **més** són **Sant Martí (15,3%: 13.145; 4.745 *adolescents)** i l'Eixample (13,2%: 11.296; 4.078 *adolescents).
- ✓ I els que en tenen **menys** són **Les Corts (5,2%: 4.415; 1.594 *adolescents)** i **Ciutat Vella (4,9%: 4.167; 1.504 *adolescents)**.

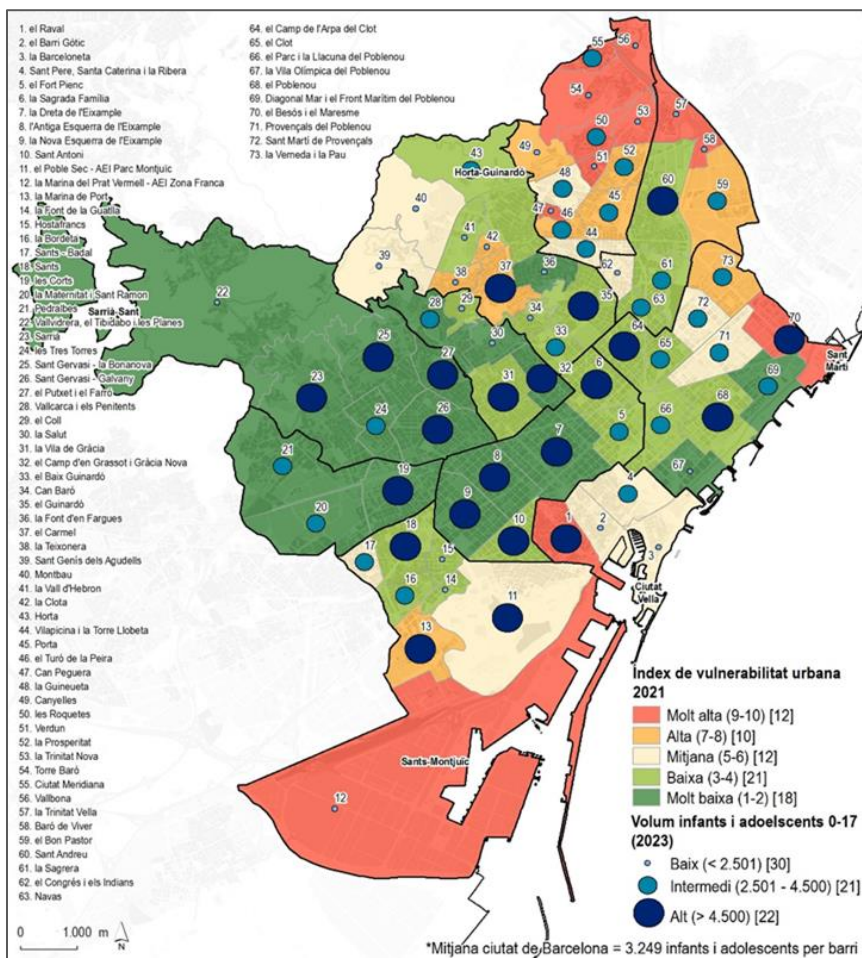
*dades d'adolescència calculades a partir d'estimacions i el pressupòsit que les proporcions del conjunt de la ciutat es mantenen dins els districtes. El 36,1% del total de la població 0-17 de Barcelona té entre 12 i 17 anys)

Font: Institut Infància i Adolescència a partir de les dades de l'Observatori 0-17 Bcn.

Nota: el nombre d'adolescents calculat a partir d'estimacions i el pressupòsit que la proporció d'adolescents en el conjunt de la ciutat (36,1%) es manté dins els districtes.

Dades de context (V)

Font: Institut Infància i Adollescència de Barcelona (2024 b) Dades clau infància i adolescència de Barcelona. Informe 2023, a partir a partir de les dades de l'índex de vulnerabilitat urbana (any 2021) de l'Institut Metròpoli i del Padró Municipal d'Habitants (lectura a 1 de gener 2023).

- ✓ **3 de cada 10 infants i adolescents** de la ciutat creixen en barris amb un **Índex de Vulnerabilitat Urbana molt alt i alt**, 1 de cada 10 mitjà i 6 de cada 10 baix i molt baix. La vulnerabilitat alta i molt alta es troba en barris dels mateixos districtes a on hi ha les rendes baixes i molt baixes (Institut Metròpoli, 2021).
- ✓ **3 de cada 10 infants i adolescents (28,0%)** de Barcelona viuen amb ingressos que se situen per sota del llindar de **pobresa moderada** i **1 de cada 10 (12,9%)** viuen per sota el llindar de la **pobresa severa**, seguint una dinàmica molt estancada (petites oscil·lacions) (EMCV, 2011 a 2021-2022).
- ✓ Els infants i adolescents i les llars amb infants i adolescents tenen **més risc de pobresa i/o exclusió que el conjunt de la població** o que altres tipus de llar (EMCV, 2011 a 2021-2022).
- ✓ L'**esperança de vida** és diferent en funció del districte de naixement. L'esperança de vida més baixa d'un infant quan neix és a **Ciutat Vella** i la més alta a **Sarrià-Sant Gervasi**, amb més de **3 anys de diferència** (82,9 vs. 86,2 anys) (ASPB, 2019) Entre Ciutat Vella i Sarrià Sant Gervasi hi ha 6 km de distància.

RELACIONS - Dades Barcelona (I)

Relacions dels nois i noies adolescents amb el seu entorn familiar i d'amistat

El **55,1% (81.902)** de les llars amb infants i adolescents de Barcelona tenen un sol infant/adolescent (possiblement famílies amb **un fill/a únic/a**)

2 de cada 10 adolescents consideren que les seves **relacions familiars són regulars o dolentes**

És **el grup social en què se senten sols més sovint**, en una proporció de **4 cada 10** nois i noies.

Tot i el valor de l'amistat en l'adolescència, **només el 42,3% reconeix tenir facilitat per fer amistats.**

1 de cada 10 noies diu **no tenir cap amic noi, i viceversa.**

Discriminació i violències en l'entorn escolar

La meitat dels adolescents de la ciutat han patit algun **tipus de discriminació**, més les noies que els nois, i sent l'aspecte físic el motiu més freqüent.

S'han disparat les discriminacions per motiu del sexe, l'edat, l'origen o ètnia, l'orientació sexual, discapacitat o trastorn mental.

1 de cada 10 adolescents és víctima de **bullying**

2 de cada 10 víctima de **ciberbullying**, cada cop més freqüent envers les noies.

Font: Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2024 b) Dades clau infància i adolescència de Barcelona. Informe 2023 a partir de les dades de l'Enquesta FRESC del 2021 de l'Agència de Salut Pública de Barcelona

Nota: Les dades segreguen resultats pel grup d'edat 13 a 17 anys (FRESC publica dades 13 a 19 anys)

RELACIONS - Dades Barcelona (II)

Seguretat, percepció de suport i violències contra els adolescents

L'assetjament sexual que pateixen el **35,6% de les noies** (en comparació al **5,8% dels nois**), sobretot al carrer, xarxes socials i espais d'oci. ⁽¹⁾

En els **darrers 5 anys s'han incrementat més de 5 punts les violències per part de la parella**: el 20% dels adolescents diuen haver patit maltractament alguna vegada ⁽¹⁾.

Les **dones joves, amb el 69,9% d'elles havent patit almenys un episodi de violència sexual fora de la parella.** ⁽²⁾

En l'**oci nocturn**, en el qual els adolescents s'inicien, el **56,5% de les dones joves han patit violència sexual alguna vegada** ⁽²⁾

(1) Font: Institut Infància i

*Adolescència de Barcelona (2024 b)
Dades clau infància i adolescència de Barcelona. Informe 2023 a partir de les dades de l'Enquesta FRESC del 2021 de l'Agència de Salut Pública de Barcelona*

Nota: Les dades següen resultats pel grup d'edat 13 a 17 anys (FRESC publica dades 13 a 19 anys)

(2) Font: Ajuntament de Barcelona (2023) Pla d'adolescència i joventut a partir dels resultats de l'Enquesta de Joventut de Barcelona del 2020.

AUTONOMIA - Dades de Barcelona

Escolta adulta i participació ciutadana dels adolescents

Només 1 de cada 10 adolescents pensen que poden influir en les decisions que afecten el barri

El 16,7% de noies i nois de 13 a 17 anys exerceixen la seva ciutadania activament a través de l'associacionisme (escoltisme, esplai, casal, política, religió, etc.).

Font: Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2024 b) Dades clau infància i adolescència de Barcelona. Informe 2023 a partir de les dades de l'Enquesta FRESC del 2021 de l'Agència de Salut Pública de Barcelona . Nota: Les dades segregen resultats pel grup d'edat 13 a 17 anys (FRESC publica dades 13 a 19 anys)

BENESTAR - Dades de Barcelona (I)

Benestar emocional

La meitat dels adolescents de la ciutat manifesten un **nivell mitjà o baix de satisfacció personal amb la vida.**

Les noies es mostren menys satisfetes que els nois.

3 de cada 10 adolescents de la ciutat expressen malestar emocional o possible depressió, i en l'últim any s'han sentit tan tristos o desesperats gairebé cada dia durant dues setmanes que han hagut d'aturar la seva activitat quotidiana.

Font: Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2024 b) Dades clau infància i adolescència de Barcelona. Informe 2023 a partir de les dades de l'Enquesta FRESC del 2021 de l'Agència de Salut Pública de Barcelona . Nota: Les dades segregen resultats pel grup d'edat 13 a 17 anys (FRESC publica dades 13 a 19 anys)

BENESTAR - Dades de Barcelona (II)

Benestar físic

3 de cada 10 adolescents té sobrepès i obèsitat, més nois que noies, i més en famílies de **nivell socioeconòmic baix**.

L'activitat física insuficient o sedentarisme és del 11,9% a l'adolescència de Barcelona, i és més freqüent entre les noies i entre els i les adolescents amb nivell socioeconòmic baix.

Consums: 6 de cada 10 han provat l'alcohol; 4 de cada 10 el tabac; i 2 de cada 10 el cànnabis. Lleugerament en major mesura les noies que els nois.

Benestar mental

Ha augmentat el risc de mala salut mental a l'adolescència, (del 9,1% al 15,5%). Ascendint al 36,8% si hi sumem els que tenen una salut mental límit.

Tant el **risc de mala salut mental** com el **malestar emocional** es presenten amb **més freqüència** entre **noies** que nois, i entre **nois i noies de barris de nivell socioeconòmic desafavorit**.

El **13,3% ha provat tranquil·litzants** amb recepta mèdica alguna vegada.

Font: Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2024 b) Dades clau infància i adolescència de Barcelona. Informe 2023 a partir de les dades de l'Enquesta FRESC del 2021 de l'Agència de Salut Pública de Barcelona . Nota: Les dades següen resultats pel grup d'edat 13 a 17 anys (FRESC publica dades 13 a 19 anys)

BENESTAR - Dades de Barcelona (III)

Pantalles (I)

Dels 13 als 19 anys, les noies i els nois **utilitzen el mòbil**, respectivament, **4 h i 3,3 h al dia** de mitjana **entre setmana**. I **aproximadament, gairebé 1,5 hores més** al dia en caps de setmana.

8 de cada 10 no té cap límit a casa sobre el temps d'ús del mòbil.

Els **nois** realitzen un **major ús de les videoconsoles**, al voltant de 0h55 al dia de mitjana entre setmana i 2h59 al dia els caps de setmana (les mateixes xifres, per a les noies, són de 0h16 i 0h32, respectivament).

Pantalles (II)

L'**ús de pantalles**, a més, és **més elevat entre adolescents de barris desfavorits**.

L'**ús problemàtic d'internet és més elevat en les noies** que en els nois (el 45,1% vs. el 33,4% dels nois), probablement vinculat amb el fet que fan servir més el mòbil i les xarxes socials, la qual cosa s'associa, entre d'altres, a una reducció de les hores de son i a una pitjor salut mental

El joc d'apostes persisteix com a risc per als adolescents i joves, és més freqüent entre els nois (5,9% vs. l'1,1% de les noies) i augmenta amb l'edat, passant del 4% a 2n d'ESO (13-14 anys) al 7,2% a 2n de Batxillerat/2n de CFGM (17-19 anys).

Font: Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2024 b) Dades clau infància i adolescència de Barcelona. Informe 2023 a partir de les dades de l'Enquesta FRESC del 2021 de l'Agència de Salut Pública de Barcelona . Nota: Les dades segreguen resultats pel grup d'edat 13 a 17 anys (FRESC publica dades 13 a 19 anys)

IDENTITAT - Dades de Barcelona

Satisfacció amb la salut i el propi cos

6 de cada 10 nois i noies no estan satisfets amb el seu propi cos, una xifra que s'eleva encara més en el cas de les noies.

La satisfacció amb la pròpia salut **baixa dràsticament a l'adolescència**: d'un 85,3% d'infants entre 10 i 11 anys molt satisfets amb la seva salut (EBSIB, 2021), només un 58,3% d'adolescents la perceben com a excel·lent o molt bona (FRESC, 2021). També és significativament **inferior al 63,9% d'adolescents en aquesta categoria cinc anys abans** (FRESC, 2016).

Diferències importants per gènere i per nivell socioeconòmic: les noies estan menys satisfetes amb la seva salut, així com els nois i les noies de baix nivell socioeconòmic.

Discriminacions*

Pel que fa a ser objecte de discriminacions, les desigualtats entre noies i nois s'accentuen.

Els nois també poden esdevenir víctimes d'estereotips de gènere patriarcal i de les masculinitats tòxiques, adoptar conductes de risc per socialitzar, veure's involucrats en baralles, o exposar-se a contingut digital amb alts nivells de violència.

*(*) Aquest contingut no és específic de la ciutat de Barcelona.
Font: Institut Infància i Adolescència de Barcelona, 2024 a partir de Rodó-de-Zárate, 2013*

6 |

Marcs de ciutat

- ✓ Plans municipals
- ✓ Estratègies i Pactes
- ✓ Mesures de govern

PLANS - adolescència i espai públic

Barcelona disposa de diversos plans, estratègies i mesures de govern que fan referència explícita a la necessitat d'impulsar millor infraestructura, usos i accés del col·lectiu de nois i noies adolescents a l'espai públic.

PLANS - adolescència i espai públic

Pla d'Adolescència i Joventut 2023-2030

- Adreçat a població entre 12 i 35 anys
- 44 objectius i 190 línies d'actuació, dividits en 2 eixos: joventut protagonista i joventut cocreadora
- 3 eixos transversals al conjunt de les actuacions: la interseccionalitat, l'espai públic, i la comunicació i informació
- **13 actuacions** mencionen, de forma directa, l'ús de l'espai públic o la pràctica del lleure per part d'adolescents, o temàtiques que hi estan directament relacionades.

Pla d'infància 2021-2030

- Adreçat a població entre 0-17 anys
- 23 reptes de millora i 70 actuacions destacades
- 7 reptes i **16 objectius i 23 línies d'actuació directament vinculades al lleure dels adolescents i al seu ús dels espais públics de la ciutat**. 2 específics adolescència i Joventut, la resta 0-17

Pla del joc a l'espai públic amb horitzó 2030

- Adreçat a tota la ciutadania
- 3 eixos estratègics, 14 objectius, i 63 actuacions per tal d'avançar cap a una ciutat jugable.
- El eixos contempnen (1) la millora i diversificació de la infraestructura lúdica de la ciutat; (2) l'estímul de l'activitat lúdica i física al carrer i a l'aire lliure, de forma intergeneracional; i (3) el reforç de la importància social del joc.
- **8 actuacions** vinculades a l'adolescència

PLANS - adolescència i espai públic

II Pla de Salut Mental 2023-2030

- Consolida a la ciutat com a capdavantera en polítiques **públiques en salut mental i amb una perspectiva comunitària**.
- El primer Pla va donar **impuls a noves iniciatives i serveis, de les quals podem destacar el Konsulta'm** per a joves, un servei que s'ha estès progressivament a tota la ciutat i ha atès més de 5.200 consultes de joves i a un miler de professionals entre el juliol del 2018 i el desembre del 2022.

Pla d'acció: 7 línies d'actuació específicament dirigides a adolescents

Pla d'Equipaments Esportius Municipals 2019-2035 i Mapa d'Instal·lacions Esportives del Municipi de Barcelona (MIEMB)

- L'informe d'actualització del Pla (abril 2020) inclou **17 actuacions** de nous espais esportius en l'espai públic

ESTRATÈGIES I PACTES - adolescència i espai públic

Barcelona Ciutat Educadora Carta Ciutats educadores 2020

- **Espai públic habitable:** accessibilitat, cures, salut, trobada, seguretat, joc, esbarjo, etc..
- Entorn amable i respectuós on la infància es pugui **desenvolupar amb la màxima autonomia** possible.
- Promouran la instal·lació **d'àrees de joc i esportives a l'aire lliure** que permetin el contacte amb la natura i fomentin les **relacions socials**.
- Promourà la **convivència i integració** de la comunitat a l'**espai públic** i evitarà sempre la formació de guetos.
- **Diàleg intergeneracional:** combatrà l'**edatisme** i cerca de **projectes comuns i compartits** entre grups de persones d'edats diferents.
- **Dret a participar de l'adolescència.**

Pacte del temps

- **Importància dels vincles:** Les persones es relacionen i creen els seus vincles, i des de la qual es teixeix la **convivència i la cooperació** entre els diferents col·lectius i les **diverses etapes del cicle de vida**.
- **Reconeix la necessitat de temps de lleure/ oci:** temps dedicat al desenvolupament d'activitats d'interès personal o hobbies, que es poden realitzar individualment amb família, trobades amb amics, activitats culturals, etc.).

Estratègia contra la soledat 2020-2030

(Pla d'accions 2020-2024)

3. **Reestructurar la ciutat** i els seus àmbits en **espais comunitaris** per abordar les situacions de soledat.
- 3.1 Recuperar **espais de trobada i convivència**
  - 3.2 Fer la ciutat accessible des del punt de vista físic i comunicatiu per fomentar la connexió i la cohesió social.
- 2. Recursos i serveis per **prevenir**, detectar i atendre les **situacions de soledat**.
- 2.3 Facilitar la **relació presencial** entre persones i entre generacions.
  - 2.4 Desenvolupar una oferta **d'eines d'ús personal per abordar el malestar emocional** que pot causar la soledat, amb atenció especial als moments de transició vital.

MESURES DE GOVERN - adolescència i espai públic

Pla de Drets Culturals de Barcelona 2021-2023 amb 9 mesures de govern

Cultura i espai públic: dret a l'accés i a la participació cultural al carrer (Mesura de Govern #6)

Dret a l'expressió cultural popular comunitària a l'espai públic.

- Impulsar l'espai públic com un dels escenaris principals de la vida cultural de la ciutat garantint el dret a la ciutat i a la participació cultural de manera sostenible.
- Taula de treball d'esdeveniments a l'espai públic, amb les funcions, entre altres de: promoure el **disseny de l'espai públic com a espai de sociabilització amb mirades específiques** a la diversitat cultural i a les activitats culturals d'infants i joves.

Mesura de Govern de Benestar Digital 2024-2027

- Reforç d'iniciatives existents i l'Estratègia *nudge** per a **desincentivar l'ús de les pantalles** en edats prematures i facilitar una **socialització de més qualitat o activitats més creatives**. I establir límits adequats per al temps de pantalla i fomentar **activitats més saludables i enriquidores** per mitigar els efectes més negatius.

Decàleg de mesures:

- Núm. 2- Les **alternatives a l'ús de pantalles**:
  - ✓ Dotar els infants d'estratègies per **aprofitar més el temps i crear experiències significatives**, en detriment de l'oci passiu.
  - ✓ Fomentar la **relació personal presencial**.
  - ✓ Fomentar l'**activitat física i la interacció social**.
  - ✓ Crear i promoure **espais i activitats atractives** d'oci per als i les adolescents.

Pla d'acció: 7 accions vinculades a espai públic i lleure

BIBLIOGRAFIA

L'ADOLESCÈNCIA, ESPAI PÚBLIC I DADES DE CONTEXT (cap.3, 4 i 5)

Ajuntament de Barcelona (2024) [Mesura de govern: accions pel benestar digital 2024-2027](#), Ajuntament de Barcelona.

Ajuntament de Barcelona (2023) [Pla d'adolescència i joventut de Barcelona 2023-2030](#). Ajuntament de Barcelona

Ajuntament de Barcelona (2019) [Pla del joc a l'espai públic amb horitzó 2030](#). Institut Infància i Adolescència de Barcelona i Ajuntament de Barcelona.

Andrade et al. (2021). Impacto de la tecnología en la adolescencia. Relaciones, riesgos y oportunidades. Madrid: UNICEF España a: Mesura de govern de Benestar Digital 2024-2027, Ajuntament de Barcelona.

Benson, P. L., Scales, P. C., Hamilton, S. F., & Sesma, A., Jr. (2006). Positive Youth Development: Theory, Research, and Applications. In R. M. Lerner & W. Damon (Eds.), Handbook of child psychology: Theoretical models of human development (6th ed., pp. 894–941). John Wiley & Sons, Inc. a Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2024). Criteris de disseny per una ciutat jugable per a nois i noies adolescents. Institut Infància i Adolescència de Barcelona -Institut Metròpoli i Ajuntament de Barcelona.

Comitè dels Drets de l'Infant (2016) [Sobre la efectividad de los derechos del niño durante la adolescencia](#). Observació General 20, CDI.

Diputació de Barcelona (2023) [Adolescències: reptes, propostes i orientacions per a les polítiques municipals](#) Àrea d'Igualtat i Sostenibilitat Social de la Diputació de Barcelona.

Feixa, et al. (2008) Estils de vida i cultura digital: la generació xarxa a Catalunya a: Gómez, C. et al. Informe del CIIMU 2004. Infància, famílies i canvi social a Catalunya. Barcelona, Institut d'Infància i Món Urbà, 2004 a: [Mesura de Govern: Accions 2024-2027 pel benestar digital](#).

Ajuntament de Barcelona.

BIBLIOGRAFIA

L' ADOLESCÈNCIA, ESPAI PÚBLIC I DADES DE CONTEXT (cap.3, 4 i 5)

l'Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2024 a). [Criteris de disseny per una ciutat jugable per a nois i noies adolescents. Recerca documental sobre disseny, planificació i programes socioeducatius per estimular l'activitat física i lúdica a l'espai públic](#). Institut Infància i Adolescència de Barcelona -Institut Metròpoli i Ajuntament de Barcelona.

Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2024 b). [Dades clau d'infància i adolescència a Barcelona. Informe 2023](#). IIAB – Institut Metròpoli (Ajuntament de Barcelona).

Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2023) [Dades clau d'infància i adolescència a Barcelona. Informe 2022](#) IIAB-IERMB i Ajuntament de Barcelona.

Institut infància i Adolescència de Barcelona (2017) [Observatori 0-17 Bcn](#). (consulta, 2024, maig) programa de coneixement sobre la realitat de la infància i l'adolescència a la ciutat de Barcelona, amb dades segregades per al grup 12-17 anys. IIAB- Institut Metròpoli i Ajuntament de Barcelona

Nacions Unides (1989). [Convenció sobre els Drets de l'Infant](#). Versió traduïda i adaptada de l'Ajuntament de Barcelona amb Bureau International Catholique de l'Enfance i Comissió de la Infància de Justícia i Pau.

Organització Mundial de la Salut (2024) [Salud del adolescente](#) OMS.

Rodó-de-Zárate (2013). Gènere, cos i sexualitat. La joventut, l'experiència i l'ús de l'espai públic urbà. Papers, 98(1), 127–142. a l'Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2024 a). [Criteris de disseny per una ciutat jugable per a nois i noies adolescents. Recerca documental sobre disseny, planificació i programes socioeducatius per estimular l'activitat física i lúdica a l'espai públic](#). Institut Infància i Adolescència de Barcelona -Institut Metròpoli i Ajuntament de Barcelona.

BIBLIOGRAFIA

MARCS DE CIUTAT (cap. 6)

Ajuntament de Barcelona (2024) [Mesura de Govern: Accions 2024-2027 pel benestar digital](#). Ajuntament de Barcelona.

Ajuntament de Barcelona (2023) [Pla d'adolescència i joventut de Barcelona 2023-2030](#). Ajuntament de Barcelona

Ajuntament de Barcelona (2023) [II Pla de Salut Mental 2023-2030](#). Ajuntament de Barcelona

Ajuntament de Barcelona (2021) [Pla d'infància 2021-2030: reptes i actuacions per millorar la vida i els drets de la infància i l'adolescència a Barcelona](#). Institut Infància i Adolescència de Barcelona - Institut Metròpoli i Ajuntament de Barcelona

Ajuntament de Barcelona (2021) [Pla de Drets Culturals de Barcelona 2021-2023](#). Ajuntament de Barcelona.

Ajuntament de Barcelona (2019) [Pla del joc a l'espai públic amb horitzó 2030](#). Institut Infància i Adolescència de Barcelona i Ajuntament de Barcelona.

Ajuntament de Barcelona (2020) [Estratègia municipal contra la soledat 2020-2030](#). Ajuntament de Barcelona.

Associació Internacional de Ciutats Educadores (2020) [Carta de Ciutats Educadores](#) (consulta 2024, abril). AICE

Ajuntament de Barcelona (2019) [Pla d'Equipaments Esportius Municipals 2019-2035 i Mapa d'Instal·lacions Esportives del Municipi de Barcelona \(MIEMB\)](#). Ajuntament de Barcelona

Ajuntament de Barcelona (2014) [Pacte del Temps de Barcelona: un compromís de ciutat per a una organització del temps més saludable, igualitària, eficient i sostenible](#). Ajuntament de Barcelona.

Taules amb els objectius i línies d'acció dels diferents plans i mesures de govern per a un millor accés del col·lectiu adolescent a l'espai públic

Taula 1. Pla d'Adolescència i Joventut 2023-2030 #BCNJove2030. OBJECTIUS, espai públic i lleure

Eix	Àmbit sectorial	Objectius	Públic objectiu
Joventut protagonista	4) Salut i benestar	Nº 19 - Consum de drogues i addiccions: Reduir la problemàtica associada al consum de drogues i les addiccions, especialment d'alcohol, cànnabis i jocs d'apostes.	Adolescència joventut (12-35)
		Nº 21 - Atenció a violències: Promoure vides lliures de violència abordant les violències sexuals, de gènere i LGTBI-fòbiques.	
Joventut cocreadora	5) Cultura i oci	Nº 22 – Creació: Promoure la creació artística i la creativitat de les persones joves, així com la seva capacitat autònoma per a l'organització i la programació d'activitats culturals.	
		Nº 24 - Oci alternatiu: Promoure les alternatives d'oci des de la proximitat dels barris i la cultura dispersa.	
		Nº 25 - Oci segur: Garantir un oci segur, saludable, accessible i lliure de discriminacions.	
		Nº 27 - Espai públic i territori: Legitimar i potenciar totes les pràctiques lúdiques, culturals, de socialització i d'oci a l'espai públic per part dels i de les joves.	
	6) Participació i acció comunitària	Nº 31 - Suport a l'associacionisme: Donar suport a l'associacionisme juvenil.	
Nº 32 - Lleure educatiu: Implantar la mesura de govern del lleure educatiu de base comunitària.			
7) Esports	Nº 33 - Territori i espai públic: Fomentar el vincle de les persones joves amb el seu entorn i barri a través de la participació i facilitar l'ús de l'espai públic per part de les entitats juvenils i els grups no formals.		
	Nº 35 - Accés universal: Garantir l'accés universal a la pràctica esportiva sense limitacions de renda, territori o capacitats.		
	Nº 37 - Espai públic i esport jove: Habilitar més elements i espais esportius a l'espai públic on poder practicar esport.		
8) Emergència climàtica	Nº 40 - Prevenció de violència i assetjament: Fomentar l'esport en prevenció de les violències, amb garanties d'igualtat i seguretat.		
	Nº 41 - Mobilitat sostenible i segura: Promoure i potenciar els desplaçaments de la gent jove amb mitjans de mobilitat sostenible, i prioritzar la mobilitat activa (a peu, bicicleta) i els VMP (vehicles de mobilitat personal), seguits del transport públic i col·lectiu.		

Taula 2. Pla d'Adolescència i Joventut 2023-2030 #BCNJove2030. ACTUACIONS, espai públic i lleure (I)

Àmbit	Objectius	Línies d'actuació	Públic objectiu
J.PROTAGONISTA Salut i Benestar	Reduir la problemàtica associada al consum de drogues i les addiccions, especialment d'alcohol, cànnabis i joc d'apostes	Programes del lleure saludable de Barcelona Salut als Barris, a través d'activitats socioculturals i esportives per a aquelles persones adolescents i joves en situacions de risc, principalment en zones especialment vulnerables. ASPB	
		Web i xarxes socials del Sortimbcn per visibilitzar i difondre entre les persones adolescents i joves les propostes d'oci saludable que s'ofereixen a la ciutat. ASPB	
JOVENTUT COCREADORA Cultura i Oci	Promoure les alternatives d'oci des de la proximitat dels barris i la cultura dispersa.	Creació d'una taula d'oci jove per treballar per la promoció de models d'oci alternatius a l'oci de consum i/o mercantilitzat.- CJB	Adolescència joventut (12-35)
		Oferta de lleure socioeducativa per a adolescents als centres oberts-IMSS	
		Reconeixement de les diverses realitats d'oci i culturals juvenils. JOVENTUT	
		Manteniment de les línies de finançament de les entitats que ofereixen activitats d'oci i lleure adreçades a persones joves amb discapacitat. -IMPD	
	Garantir un oci segur, saludable, accessible i lliure de discriminacions.	Circuit itineraris segurs amb perspectiva feminista i intercultural- GUB	
	Legitimar i potenciar totes les practiques lúdiques, culturals, de socialització i oci a l'espai públic per part dels i les joves.	Explorar usos i espais a la via pública per a la pràctica de les diferents disciplines artístiques dels i les joves. ICUB	
		Incorporar la perspectiva juvenil en el disseny de l'espai públic- JOVENTUT	
		Espais d'anàlisi sobre l'espai públic i la intervenció socioeducativa - IMSS	
Equips d'intervenció per a l'abordatge de les agrupacions de joves, l'oci nocturn i la convivència- IMSS			
Equips d'atenció social per la detecció i atenció de les necessitats de persones joves en situació de sensellarisme. -IMSS			
Impuls d'accions amb perspectiva jove recollides a la Taula Ciutadana per la Nit Cívica i Segura- JOVENTUT			

Taula 3. Pla d'Adolescència i Joventut 2023-2030 #BCNJove2030. ACTUACIONS, espai públic i lleure (II)

Àmbits	Objectius	Línies d'actuació	Públic objectiu
JOVENTUT COCREADORA Participació i Acció Comunitària	Promoure i incentivar la participació activa d'adolescents i joves amb perspectiva de gènere i mirada interseccional	Elaboració de processos de participació amb adolescents i joves per al disseny i la definició dels nous equipaments juvenils i plans joves territorials- JOVENTUT	Adolescència joventut (12-35)
	Fomentar el vincle de les persones joves amb el seu entorn i barri a través de la participació i facilitar l'ús de l'espai públic per part de les entitats juvenils i els grups no formals.	Facilitació de l'ús de l'espai públic per part dels i les joves associades- DISTRICTES	
		Implementació i consolidació d'equips tècnics de suport i acompanyament a la participació i dinamització juvenil en diferents territoris.- PLA DE BARRIS	
		Tramitació àgil i acompanyada a les entitats juvenils per l'ús de l'espai públic- DISTRICTES	
		Nou projecte JOC 0-99 a l'espai lliure: creació d'un fons que contempli interessos i codisseny amb les persones joves usuàries d'aquest espai, juntament amb una jornada temàtica amb els seus interessos- EDUCACIÓ	
JOVENTUT COCREADORA Esports	Promoure la pràctica esportiva entre els adolescents i joves	Ampliar el nombre de places de les activitats esportives en centres educatius de secundària en horari lectiu.-IBE	
		Diagnosi per analitzar l'activitat de la dansa urbana com a pràctica esportiva que ocupa diferents espai públics urbans per valorar possibles línies de col·laboració que potenciïn aquesta activitat a la ciutat. IBE	
	Habilitar més elements i espais esportius a l'espai públic on poder practicar esport	Nous espais per a altres modalitats d'activitats fisicoesportives urbanes emergents demandades per la població jove: execució i instal·lació d'elements esportius, o construcció d'espais específics	

Taula 4. Pla d'Adolescència i Joventut 2023-2030 #BCNJove2030. ACTUACIONS, espai públic i lleure (III)

	Objectius	Línies d'actuació	Públic objectiu
JOVENTUT COCREADORA Emergència climàtica	Promoure i potenciar els desplaçaments dels joves amb modes de mobilitat sostenible, prioritzant la mobilitat activa (a peu, bicicleta i VMP [vehICLES de mobilitat personal]), tot seguit del transport públic i col·lectiu.	Aparcaments de VMP als entorns dels equipaments juvenils i centres de secundària i postobligatòria.	Adolescència joventut (12-35)
	Visibilitzar i compartir actituds sostenibles liderades per joves com a motor de canvi i corresponsabilitat en relació amb la lluita contra el canvi climàtic	Accions de corresponsabilitat en la cura de l'entorn natural —renaturalització— i en l'espai públic en el marc de campanyes i projectes	

Taula 5. Pla d'Infància 2021-2030- Actuacions adolescència, espai públic i lleure.

Dret	Reptes	Actuacions	Públic objectiu
1	4) Garantir espais públics pacificats, segurs, accessibles i saludables.	Protegem les escoles: transformació cocreada d'entorns escolars	NNA (0-17)
		Superilla Barcelona: espai públic més saludable, verd, just, segur i relacional	Tota la població
		Foment de la mobilitat sostenible i autònoma en la infància i l'adolescència	NNA (0-17)
		Xarxa de refugis climàtics per adaptar la ciutat a l'emergència climàtica	Tota la població
2	6) Garantir el dret a l'educació, amb el reconeixement de l'escola com a servei essencial per a tots els infants i com a eina bàsica per assolir l'equitat social.	Pràctica i processos de creació artística entre infants i adolescents	NNA (0-17)
		Ampliem espais educatius als barris i Projecte Connexions: ús educatiu de l'espai i equipaments públics per part dels centres educatius	NNA (0-18)
	8) Reconèixer i avançar en el pes del lleure com a factor essencial en el benestar.	Promoció de la pràctica esportiva d'infants i adolescents	NNA i joventut (0-25)
		Programa Baobab de lleure educatiu comunitari (caus i esplais) als barris on la xarxa és feble o inexistent	NNA, joventut i famílies
		Temps de joc: espai de lleure i esport per a infants i adolescents derivats de serveis socials i les seves famílies	NNA (0-16)
		9) Més i millors oportunitats de joc a l'aire lliure millorant la qualitat, diversitat i accessibilitat de les àrees de joc i apostant perquè altres espais urbans formin part de la infraestructura jugable de la ciutat.	Millora de la infraestructura lúdica de la ciutat per millorar i diversificar les oportunitats de joc en el conjunt de l'espai públic
Disseny del servei de suport al joc per als infants i adults acompanyants amb diversitat funcional	NNA (0-15)		
		Transformem els patis perquè esdevinguin més naturalitzats, coeducatius, comunitaris i amb diversitat de joc	NNA (0-16)
3	10) Promoure hàbits saludables, reforçant la prevenció de consums, l'activitat física a l'aire lliure, l'alimentació saludable, el descans, l'educació sexual o els usos responsables de les pantalles.	Intervencions de salut comunitària en infants i joves (Salut als Barris)	NNA i joventut (0-25)
4	14) Evidenciar la fragilitat i necessitats específiques de l'adolescència, garantint el suport i l'acompanyament adequat a les famílies i als mateixos nois i noies.	Increment en l'atenció i actuacions del Servei per a Adolescents i Famílies (SAIF) per promoure el benestar emocional dels adolescents i les famílies	Adolescència (12-20) i les seves famílies
5	20) Reforçar les mesures de lluita contra la violència masclista.	Serveis d'atenció a les violències masclistes per a infants i adolescents	Adolescència (12-20)
		Procediments policials per reforçar la detecció, atenció i intervenció	NNA (0-17)

Taula 6. Pla del joc a l'espai públic amb horitzó 2030. Actuacions adolescència

Eix	Objectiu general	Actuació	Públic objectiu
Millora i diversificació de la infraestructura lúdica	1) Espais per al joc divers i inclusiu envers l'adolescència, la diversitat d'orígens, l'accessibilitat universal i la perspectiva de gènere	Nº 5 - Creació d'espais lúdics dissenyats pensant en els i les adolescents i joves.	Adolescència i joventut (13-17)
		Nº 8 - Pilotatge i consolidació del model de terrenys d'aventures amb èmfasi en el joc lliure i creatiu.	NNA (3-17)
	3) Infraestructura lúdica amb criteris de proximitat, densitat i equitat en cada barri, cercant l'equilibri territorial de la ciutat	Nº 15 – Co-creació de nous parcs esportius urbans per a la pràctica d'esports de roda petita tipus skate, scooter, patins, etc.	Adolescència i joventut (13-19)
		4) Incitar al joc fortuït i espontani al carrer	Nº 21 - Crear entorns amb més seguretat ambiental, de trànsit i amb accessibilitat universal al voltant tant de les àrees de joc i espais lúdics com dels centres educatius.
	Nº 22 - Repensar el programa camins escolars.		NNA (0-17)
Estímul de l'activitat lúdica i física al carrer i l'aire lliure	6) Incentivar que NNA surtin a jugar al carrer, als parcs i a les places amb el màxim d'autonomia possible	Nº 28 - Incorporació de més propostes lúdiques a l'espai públic en casals i campus d'estiu, i en centres oberts, ludoteques i casals infantils.	NNA (0-17)
	8) Facilitar les iniciatives d'entitats socials o ciutadanes que estimulin usos diversos i positius de l'espai públic	Nº 33 - Esplais i caus sortim al carrer: "zones prioritàries pel joc" en certes places i carrers els dissabtes.	NNA (3-17)
Importància social del joc	12) Promoure el co-disseny i la corresponsabilitat de la ciutadania per considerar les seves necessitats i augmentar el sentiment de pertinença i l'actitud de cura de l'entorn	Nº 48 - Sistematització d'orientacions metodològiques per a tenir en compte els interessos i necessitats d'infants, adolescents i joves en els projectes de transformació d'espai públic.	NNA (3-17)

Taula 7. Mesura de Govern de Benestar Digital 2024-2027. Actuacions adolescència-espai públic-lleure

Línia	Actuació	Públic objectiu
<p>Línia d'intervenció 2. Fomentar activitats d'oci alternatives que promoguin la interacció entre iguals, l'activitat física i el coneixement de l'entorn</p>	<p>21. Fomentar les activitats d'educació i oci alternatives per a infants, famílies i intergeneracionals, i reforçar-ne la difusió: Patis oberts, Juguem a les places, Espai de joc 0-99, Espais familiars de criança municipal, ludoteques, entre d'altres.</p>	<p>0-17</p>
	<p>23. Reforçar i fomentar programes d'oci saludable per a adolescents que incorporin la participació i l'autogestió d'adolescents i joves, principalment en zones especialment vulnerables, i visualitzar i difondre entre l'adolescència i el jovent les propostes d'oci saludable que s'ofereixen a la ciutat a través de SortimBCN</p>	<p>12-17</p>
	<p>24. Mantenir i estudiar la possibilitat d'ampliació de la dotació del programa d'extraescolars "Tardes educatives" i els ajuts per a l'accés a activitats Esportives</p>	<p>3-17</p>
	<p>25. Reforçar la promoció del programa "Tardes educatives" d'activitats extraescolars (amb possibilitats d'ajuts econòmics a les famílies) als barris amb més desigualtats socioeconòmiques.</p>	<p>3-17</p>
	<p>26. Promoure pràctiques artístiques sense l'ús dels dispositius tecnològics en el marc del programa d'activitats extraescolars artístiques i científiques " Extra, Extra!"</p>	<p>0-99</p>
	<p>27. Continuar impulsant el Pla de Joc a l'Espai Públic amb horitzó 2030 per fer que la ciutat esdevingui jugable i establir relacions presencials més sòlides entre infants, joves i famílies.</p>	<p>0-99</p>
<p>Línia d'intervenció 3. Posicionar l'ús problemàtic de pantalles com un problema de salut pública i abordar-lo des dels diversos serveis existents, espais de treball en xarxa i administracions reguladores.</p>	<p>39. Promoure la regulació de l'ús dels dispositius digitals i l'existència d'espais o moments lliures de mòbils en espais i equipaments públics amb una presència elevada d'infants i adolescents.</p>	<p>0-99</p>

Taula 8. Pla de Salut Mental de Barcelona 2023-2030. Actuacions adolescència-espai públic-lleure

Objectius	Línies d'acció	Públic objectiu
Línia estratègica 1-Objectiu 1.1. Sensibilitzar i educar sobre les emocions i hàbits saludables, durant tot el cicle vital, per promoure l'autoconeixement, la resiliència i el benestar emocional	6. Seguir impulsant des del Servei per a Adolescents i Famílies (SAIF) activitats de sensibilització i de promoció que ofereixin recursos i eines dirigides a la cura del benestar emocional en l'adolescència- JOVENTUT	
Línia estratègica 1-Objectiu 1.2. Promoure entorns afavoridors D'una bona salut mental al llarg de tot el cicle vital a la ciutat.	11. Constituir una xarxa amb diferents agents clau de la ciutat per concretar i activar mesures de protecció de la salut mental d'infants, adolescents i joves davant l'espai digital, com ara la difusió de recomanacions en relació a la petita infància i l'ús de pantalles DEPT. SALUT MENTAL I ALTRES	
	16. Seguir impulsant el programa de "Barcelona, Salut als Barris" de millora de la salut i qualitat de vida a les persones que viuen als barris més desafavorits ASPB	
Línia estratègica 2-Objectiu 2.2. Desplegar recursos per abordar el malestar emocional al llarg del cicle de vida.	25. Seguir impulsant els programes Konsulta'm i SAIF (ATE i Centre per a Famílies) a tots els districtes de la ciutat i reforçant vincles amb les escoles- DEPT. SALUT MENTAL	
	26. Crear i difondre materials comunicatius adaptats a persones joves sobre els recursos i serveis existents per atendre els malestars emocionals i prevenir els problemes de salut mental d'aquest col·lectiu. DEPT. SALUT MENTAL	
	30. Avançar en el desenvolupament del model dels Konsulta'm+22 i en el seu desplegament a tota la ciutat segons necessitats DEPT. SALUT MENTAL	
	34. Impulsar una estratègia de benestar emocional a Barcelona que articuli les diferents accions a la ciutat. DEPT. SALUT MENTAL	

institut
infància i
adolescència

 Institut
Metròpoli

institutinfancia.cat
@InstInfancia

